

NOTAT

4. november 2010

J.nr. 2010-0012209/tsh

JØP/tsh

Høringssvar fra den danske regering vedrørende Kommissionens Grøn bog om sikre, tilstrækkelige og bæredygtige pensionssystemer i Europa, KOM(2010)365.

Den danske regering takker for modtagelsen af Kommissionens grøn bog, som har været sendt i høring hos en bred kreds af berørte myndigheder og organisationer.

På baggrund af bl.a. de indkomne høringssvar, der vedlægges til Kommissionens orientering, skal regeringen herved afgive følgende høringssvar:

1. Generelle bemærkninger

Den danske regering hilser det velkomment, at Kommissionen med grønbogen ønsker at debattere udfordringerne til pensionssystemerne i EU og deres rammebetingelser på EU-niveau med henblik på at sikre tilstrækkelighed og bæredygtighed.

Den danske regering finder, at det er en forudsætning for denne debat, at der – som også anført i grønbogen - ikke sættes spørgsmålstegn ved medlemsstaternes beføjelser med hensyn til pensioner eller ved arbejdsmarkedsparternes rolle og at det ikke antydes, at der kun findes én ideel udformning af pensionssystemer.

Den danske regering er enig i, at pensionsområdet må ses i en større sammenhæng med udgangspunkt i en koordineret indsats på alle tre områder i den strategi, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd på mødet i Stockholm i 2001 med henblik på at tackle de budgetmæssige konsekvenser af aldringen: En hurtig nedbringelse af gælden, en forøgelse af beskæftigelsesfrekvensen og produktiviteten og reformer af pensions-, sundheds og langtidsplejesystemerne.

Den danske regering støtter således, at debatten bl.a. fokuserer på pensionsområdet i relation til kravene i stabilitets- og vækstpagten, og på at skabe overensstemmelse mellem pensionsreformer og Europa 2020-strategien samt det indre markeds funktion og udveksling af varer og tjenester over grænserne i EU til gavn for forbrugere og virksomheder.

Som også den finansielle og økonomiske krise har bekræftet, kan den større udbredelse af opsparingsbaserede pensionsordninger i en række medlemslande, hvilket har bidraget til at sikre en større finansiell bæredygtighed, i sigens natur indebære markedsrelaterede risici med hensyn til størrelsen af pensionsudbetalingerne, der afviger fra de finanspolitiske eller makroøkonomiske risici, der kan knytte sig til offentlige pensionsordninger. Fra dansk side kan regeringen derfor støtte, at Kommissionens overvejelser også fokuserer på spørgsmål i relation til pensionernes sikkerhed, herunder afvejning mellem afkast og sikkerhed ved pensionsopsparing

Den danske regering mener generelt, at EU bør støtte medlemslandene i bestræbelserne på at gennemføre reformer, der kan øge arbejdsudbuddet, herunder øge den

gennemsnitlige tilbagetrækningsalder. Dette vil på samme tid aflaste de offentlige finanser og bidrage til sikre tilstrækkelige og holdbare pensioner i overensstemmelse med, at holdbare offentlige finanser og holdbare pensioner er to sider af samme sag.

EU bør endvidere støtte medlemslandene i bestræbelserne på at forbedre de offentlige finansers holdbarhed gennem reformer, der tilskynder til øget opsparing til alderspension og mindre afhængighed af offentligt finansierede pensioner. Reformen, der giver anledning til større privat medansvar for opnåelsen af supplerende pensionsrettigheder, kan på mange måder bidrage til løsningen af de generelle økonomiske og demografiske udfordringer.

I Danmark har arbejdsmarkedspensionsordninger etableret af arbejdsmarkedets parter således fået stigende betydning som supplement til de offentlige pensionsordninger, der dels omfatter en universel, ikke-bidragspligtig, opholdsbaseret alderspension, der finansieres via den almindelige beskatning på en pay-as-you-go "-basis, dels er en funded og bidragsbaseret ordning (ATP), der finansieres fra obligatoriske bidrag fra alle beskæftigede og modtagere af midlertidige overførselsindkomster (arbejdsløshedsunderstøttelse etc.).

Arbejdsmarkedspensionsordninger etableret af arbejdsmarkedets parter er et obligatorisk, bidragsdefineret og fuldt fundede supplement til de offentlige pensioner. Ordningerne omfatter alle medarbejdere omfattet af den kollektive overenskomst i branchen. Man optager alle uden brug af forudgående helbreds kontrol. Pensionsordningerne er omfattet af reguleringen i livsforsikringsdirektiverne.

Da der stilles krav om fuld funding og ekstern kapitaldækning af alle rettigheder, bliver arbejdsgivere ikke præsenteret for krav om yderligere indskud i krisetider. Pensionsudgifterne er og bliver en fast og endelig del af arbejdsomkostningerne. Pensionsrettigheder er generelt fuldt portable, og pensionsordninger medfører stort set ingen begrænsninger for mobiliteten på arbejdsmarkedet. Det skyldes dels, at pensionerne er fuldt fundede, dels at pensionselskaberne har indgået en jobskifteaftale om overførsel af pensionsordninger mellem pensionselskaber i forbindelse med jobskifte. Samtidig sikres pensionstagerne generelt et – sammenlignet med andre lande – forholdsvis lavt omkostningsniveau.

De danske pensionselskaber og tværgående pensionskasser er omfattet af EU's livsforsikringsdirektiv og ikke af pensionskassedirektivet (IORP), som omfatter firmapensionskasser i Danmark. De danske pensionselskaber bliver endvidere underlagt de nye solvens II-regler. Dermed er størstedelen af de danske selskaber underlagt mere omfattende regulering for så vidt angår tilsynsvirksomhed, kapitalkravsregler m.v., end hvad der gør sig gældende for de udenlandske pensionskasser, der alene er underlagt pensionskassedirektivet.

På baggrund af ovenstående ser den danske regering det ikke som en opgave for EU at arbejde for ændringer i den danske pensionsmodel i retning af anderledes fordeling af risici på henholdsvis pensionstager, arbejdsgiver og pensionselskab. Set fra et dansk synspunkt, er det af afgørende betydning, at drøftelserne om grøn-bogen ikke fører til forslag, som kan vanskeliggøre grundlaget for disse ordningers hidtidige virke og dermed skade et centralt element i et velfungerende dansk pensionssystem.

2. Svar på spørgsmålene i grønbogen

Regeringen har følgende bemærkninger til de konkrete spørgsmål:

Under pkt. 3.1. om overordnede mål: tilstrækkelighed og bæredygtighed spørges:

(1) *Hvordan EU kan støtte medlemsstaternes bestræbelser for at skabe mere tilstrækkelige pensionssystemer? Skal EU søge at fastlægge en bedre definition af, hvad en tilstrækkelig pensionsindkomst er?*

Den bedste måde, som EU kan støtte medlemsstaternes bestræbelser for at skabe mere tilstrækkelige pensionssystemer, er overordnet set ved at gennemføre politikker, som understøtter skabelse af økonomisk vækst i EU, herunder gennemførelse af 2020-strategien.

På pensionsområdet specifikt bør Kommissionen fortsætte arbejdet i den åbne koordinationsmetode, hvor medlemsstaterne gennem opbygning og udveksling af erfaringer får mulighed for at perspektivere deres pensionssystemer i forhold til systemerne i andre lande.

De danske arbejdsmarkedspensionsordninger og firmapensionsaftaler udgør en væsentlig del af grundlaget for befolkningens pensionsindkomster. Pensionsordningerne er blevet til som led i frivillige aftaler mellem arbejdsmarkedets parter. Aftalefriheden på det danske arbejdsmarked bør respekteres

.Formålet med en pensionsopsparing er at overføre købekraft fra de erhvervsaktive år til pensionsalderen I forhold til Kommissionens ønske om sikre, tilstrækkelige og bæredygtige pensionssystemer er det en væsentlig pointe, at det rigtige pensionsprodukt er et, der sikrer den reale købekraft..

Der udbydes kun enkelte produkter på det danske marked, som har fokus på at sikre den reale købekraft.

EU bør ikke forsøge at fastlægge niveauet for en tilstrækkelig pensionsindkomst gældende for hele EU eller for den enkelte medlemsstat. De forbrugsmuligheder, som pensionister i forskellige lande har, hænger snævert sammen med de enkelte landes social- og skattelovgivning, opsparing i fx frie midler eller egen bolig, mulighederne for at arbejde ved siden af mv. Afgørelsen af, om en pensionsindkomst er tilstrækkelig, er et nationalt anliggende, som i sidste instans er udtryk for et politisk valg baseret på historiske og samfundsmæssige forudsætninger mv.

(2) *Er de eksisterende pensionsregler på EU-niveau egnede til at sikre bæredygtige offentlige finanser?*

Det er ikke via pensionsregler på EU-niveau, at man skal sikre bæredygtige offentlige finanser. Sikring af bæredygtige offentlige finanser kan selvsagt ikke ses isoleret fra pensionsudgifterne. Det er den danske regerings opfattelse, at EU kan bidrage til at skabe rammerne for bæredygtige pensioner og offentlige finanser ved at støtte medlemslandene i bestræbelserne på at gennemføre reformer, der tilskynder til etablering af pensionssystemer med en rimelig balance mellem de forskellige søjler i pensionssystemet, og som indeholder incitamentter til fortsat arbejdsmarkedsdeltagelse og opbygning af pensionsrettigheder.

Efter den danske regerings opfattelse nødvendiggør dette ikke nye pensionsregler på EU-niveau.

Under pkt. 3.2. om en bæredygtig balance mellem tiden som erhvervsaktiv og som pensionist spørges:

(3) *Hvordan kan man bedst opnå, at arbejdstagerne trækker sig senere tilbage (dvs. opnå en højere faktisk pensionsalder), og i hvilket omfang hjælper det at hæve pensionsalderen? Skal der indføres automatiske justeringsmekanismer i pensionssystemerne for at tage højde for demografiske ændringer og skabe balance mellem tiden som erhvervsaktiv og pensionist? Hvilken rolle kan EU spille i den henseende?*

Udover den bopælsbaserede og skattefinansierede folkepension, så udgør bidragsfinansierede pensionsordninger langt størstedelen af pensionsordningerne i Danmark. Disse ordninger har den indbyggede fordel, at de i sig selv giver incitament for den enkelte til at udskyde tilbagetrækningsalderen. Senere tilbagetrækning giver en længere periode med bidragsindbetalinger, og dertil kommer den effekt forrentningen har på alderspensionens størrelse.

Den velfærdsreform, der blev gennemført i Danmark i 2006, indebar, at pensionsalderen fremover indekseres med udviklingen i den forventede levetid for 60-årige. Derved opnås en bedre balance mellem den enkeltes tid som erhvervsaktiv og pensionist.

Den danske regering mener, at EU's rolle inden for rammerne af den åbne koordinationsmetode bør være at tilskynde medlemslandene til at knytte pensionsalderen til udviklingen i levetiden, så vidt muligt fjerne eventuelle øvre aldersgrænser i relation til ansættelsesforhold, og i øvrigt understøtte, at borgerne får bedre incitamenter til at udskyde tilbagetrækningsalderen.

En højere pensionsalder bør samtidigt understøttes af et fleksibelt arbejdsmarked, således at lønmodtagerne kan søge der hen, hvor der er størst efterspørgsel efter deres evner og kompetencer. En højere pensionsalder bør endvidere understøttes af tiltag for at forbedre seniorernes beskæftigelsesmuligheder gennem livslang kompetenceudvikling, fleksibel arbejdstilrettelæggelse, arbejdsmiljø, bekæmpelse af aldersdiskrimination m.v. Sådanne tiltag bør ske i respekt for arbejdsmarkedets parters aftalefrihed.

For så vidt angår betydningen af at hæve den formelle pensionsalder gælder, at der erfaringsmæssigt er tæt sammenhæng mellem den faktiske gennemsnitlige tilbagetrækningsalder og muligheden for tilbagetrækning.

(4) *Hvordan kan gennemførelsen af Europa 2020-strategien bidrage til at holde arbejdstagerne på arbejdsmarkedet og til at gøre opmærksom på fordelene herved for virksomhederne og løse problemerne med forskelsbehandling på grund af alder på arbejdsmarkedet?*

Mulighederne for at fastholde arbejdstagere på arbejdsmarkedet hænger bl.a. sammen med tilstedeværelsen af økonomiske incitamenter, et gunstigt arbejdsmiljø og en positiv holdning til ældre som en ressource og ikke et problem i virksomhederne og samfundet generelt.

I relation til indkomst- og forbrugsmulighederne som pensionist er det væsentligt at sikre, at størrelsen af de pensionsudbetalinger den enkelte kan imødesæ, fortsat vokser, så længe vedkommende er på arbejdsmarkedet. Dette kan sikres ved, at de pensionsmæssige konsekvenser af at udskyde pensionstidspunktet så vidt muligt er baserede på aktuarmæssige principper.

Samtidig er det væsentligt for gennemførelsen af Europa 2020 strategien, at den enkelte arbejdstager har mulighed for at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet på en fleksibel måde efter opnåelsen af pensionsalderen. Det vil kunne bidrage til at øge arbejdskraftudbuddet for de ældste dele af befolkningerne i EU-landene.

Det er derfor den danske regerings opfattelse, at EU på pensionsområdet inden for den åbne koordinationsmetode kan bidrage til at nå Europa 2020 strategiens mål om et øget arbejdsudbud ved at støtte medlemslandene i at gennemføre reformer, der sigter mod at gøre det nemmere for arbejdstagere og arbejdsgivere at aftale fleksible tilbagetrækningsordninger.

Den danske regering skal også pege på, at bl.a. Kommissionens flagskibsinitiativ under 2020-strategien om at modernisere arbejdsmarkedet og gøre borgerne i stand til at udvikle deres kvalifikationer hele livet igennem vil øge erhvervsfrekvensen og skabe bedre match mellem udbuddet af og efterspørgslen efter arbejdskraft. Desuden vil arbejdskraftens mobilitet bidrage til at udskyde tilbagetrækningsalderen og dermed til tilstrækkelige og bæredygtige pensioner.

Under pkt. 3.3.1. om at styrke det indre marked for pensioner spørges:

(5) *Hvordan skal direktivet om arbejdsmarkedsrelaterede pensionskassers aktiviteter og tilsynet hermed ændres for at skabe bedre forhold for grænseoverskridende aktiviteter?*

Direktivet skønnes ikke at have nævneværdig betydning i Danmark, hvor arbejdsmarkedspensionsordningerne som altovervejende hovedregel er omfattet af livsforsikringsdirektiverne. Umiddelbart kan den danske regering ikke se behov for at foretage ændringer i direktivet.

Under pkt. 3.3.2. om mobile pensioner spørges:

(6) *Hvilke ordninger skal omfattes af EU's foranstaltninger for at fjerne hindringer for mobilitet?*

Den danske regering er enig i det ønskelige i at fjerne foranstaltninger, som hindrer eller begrænser mobiliteten på arbejdsmarkedet. Efter dansk opfattelse er der i dag ikke væsentlige hindringer i det danske pensionssystem for arbejdstagernes mobilitet.

I Danmark er lønmodtagerne, via Jobskifteaftalen indgået af Pensionsinstitutterne, sikret ret til at tage en pensionsordning med sig i tilfælde af jobskifte. Aftalen sikrer lønmodtagerne, at det afgivende pensionselskab alene må opkræve et mindre gebyr for at flytte pensionsordningen, mens det modtagende selskab ikke må kræve sig betalt for at modtage ordningen. Aftalen regulerer endvidere det modtagende selskabs adgang til at kræve helbredsoplysninger ved flytning.

I relation til mobilitet på tværs af EU-lande og medflytning af pensionsrettigheder er danske lønmodtagere stillet relativt gunstigt. Da de danske pensionsordninger er fuldt funderede kan de - afhængigt af det enkelte pensionselskabs vilkår - genkøbes, og den frigivne værdi kan anvendes til erhvervelse af nye rettigheder.

For så vidt angår specielt lovbestemte og obligatoriske arbejdsmarkedsrelaterede ordninger, der som ATP-ordningen er omfattet af reglerne i forordning 883/04 om koordinering af sociale sikringsordninger, så sikrer disse regler, at vandrende arbejdstagere ikke stilles ringere end personer med bopæl i Danmark og yder effektiv beskyttelse af vandrende arbejdstagere.

Som anført under spørgsmål 7, er det den danske regerings opfattelse, at det ikke er ønskeligt eller realiserbart på nuværende tidspunkt at udarbejde EU-regler om ret til overførsel af pensionsrettigheder.

(7) Skal EU igen undersøge spørgsmålet om overførsler eller er mindsteforskrifter om optjening og bevarelse af rettigheder samt et sporingssystem for alle typer pensionsrettigheder en bedre løsning?

Det er efter den danske regerings opfattelse ikke ønskeligt eller realiserbart på nuværende tidspunkt at udarbejde EU-regler om overførsel af pensionsrettigheder givet de forskelle der er i landenes pensionsmodeller, i sociallovgivning og i den skattemæssige behandling af pensionsindbetalinger og – udbetalinger.

Efter dansk opfattelse er det væsentligere at sikre, at de rettigheder, der én gang er opnået i ét system, ikke fortabes eller taber i værdi i de tilfælde, hvor rettighederne af den ene eller anden grund ikke kan flyttes.

Angående et sporingssystem kan det oplyses, at i Danmark er en række pensionskasser, livsforsikringsselskaber og offentlige myndigheder m.v. gået sammen om at etablere PensionsInfo, der giver pensionsejere et konsolideret overblik over deres pensionsrettigheder, uanset hvor mange pensionselskaber rettighederne er spredt på. PensionsInfo er et web-baseret system, hvor pensionselskaber og andre institutter leverer information om den enkeltes pensionsopsparing, -rettigheder, dækninger ved forskellige forsikringsmæssige hændelser mv. Systemet har kørt i 10 år. 99 procent af pensionselskaberne leverer data til systemet.

Forud for en eventuel beslutning om at implementere et sporingssystem på EU-niveau bør der foretages en grundig analyse, der bl.a. kan afdække de produktmæssige og tekniske forudsætninger i de enkelte EU-lande. Eventuel implementering af et sporingssystem på EU-niveau bør under alle omstændigheder ske i respekt af allerede eksisterende nationale sporingssystemer.

Under pkt. 3.4.1. om at korrigere skævheder i EU-lovgivningen spørges:

(8) *Skal EU's nuværende lovgivning revideres for at sikre ensartet regulering og tilsyn med fondsbaserede (altså baseret på en fond af aktiver) pensionsordninger og produkter? Og hvilke dele af lovgivningen skal i så fald revideres?*

Det danske pensionsmarked er i langt overvejende grad domineret af pensionsforsikringselskaber, som er underlagt reglerne i Lov om Finansiell Virksomhed (FIL), der bl.a. implementerer EU's 3. Livsforsikringsdirektiv i dansk lovgivning.

Det er den danske regerings holdning, at ensartede produkter skal reguleres ens. Det er baggrunden for den danske regulering af firmapensionskasser underlagt pensionskassedirektivet, som indeholder følgende væsentlige punkter:

- Krav om fuld funding, dvs. at der er aktiver nok til at dække hensættelserne til pensionsforpligtelser.
- Hensættelserne skal opgøres til markedsværdi.

Tilsammen resulterer kravene i, at pensionskasserne skal være fuldt fundede til enhver tid.

Med introduktionen af Solvens II, der træder i kraft 1. januar 2013, for selskaber underlagt livsforsikringsdirektivet, indføres risikobaserede kapitalkrav. Kapitalkravet under Solvens II er fastlagt så risikoen for insolvens er meget lav (0,5 % på 1 års sigt). I Solvens II er der bl.a. også krav om fuld funding samt opgørelse af hensættelserne til markedsværdi.

Et fremtidigt regime for firmapensionskasser under pensionskassedirektivet bør være ækvivalent i form af samme høje grad af forbrugerbeskyttelse som defineret under Solvens II.

I forhold til en forbedring af beskyttelsen mod de negative virkninger af arbejdsgiverens konkurs er det den danske regerings holdning, at et system som det danske med fuldt fundede ordninger, er en væsentlig beskyttelse af arbejdstagernes pensionsordninger ved arbejdsgiverens konkurs.

Det er den danske regerings opfattelse, at der ikke er behov for revision af den nuværende EU-lovgivning, der regulerer danske pensionsforsikringselskaber.

EU-lovgivningen bør efter dansk opfattelse stræbe mod en ensartet regulering af ensartede risici. På den baggrund kan der være behov for en revision af pensionskassedirektivet, således at regulering og solvenskrav til firmapensionskasser løftes til samme niveau som gælder for forsikringselskaber omfattet af 3. Livsforsikringsdirektiv.

(9) *Hvordan kan europæiske regler eller en adfærdskodeks hjælpe medlemsstaterne til at skabe en bedre balance for pensionsopsparere og pensionselskaber mellem risiko, sikkerhed og pris?*

Konkurrencen på det danske marked er ganske kraftig og har ført til udvikling af en række produkter, som bl.a. gør det muligt for forbrugerne at overføre risikoen for

en negativ udvikling på de finansielle markeder til pensionselskabet. Konkurrencen bidrager til at sikre en rimelig balance mellem pensionskunder og pensionselskaber hvad angår risiko, sikkerhed og pris.

Myndighedernes rolle i relation til reguleringen af pensionsprodukter er som udgangspunkt at sørge for, at pensionselskaber er underlagt passende krav til kapitalbase og at sikre opretholdelsen af sunde konkurrenceforhold. Heri kan indgå krav til information og fokus på forbrugernes forståelse af finansielle forhold mv.

Der er som nævnt ovenfor ikke efter den danske regerings opfattelse behov for revidering af den nuværende EU-lovgivning, der regulerer danske pensionsforsikringselskaber.

Under pkt. 3.4.2. om bedre solvensregler for pensionskasser spørges:

(10) Hvordan skal en tilsvarende solvensordning for pensionskasser udformes?

I Danmark bliver såvel pensionselskaber som tværgående pensionskasser underlagt nye, risikobaserede solvensregler (Solvens II), som træder i kraft 1. januar 2013. Disse regler vil ikke umiddelbart blive implementeret i pensionskassedirektivet.

Den danske regering støtter, at firmapensionskasser på samme måde som forsikringselskaber underlægges Solvens II reglerne ud fra det grundsynspunkt, at ensartede risici bør underlægges ensartede regulerings- og kapitalkrav.

På den baggrund kan der være behov for en revision af pensionskassedirektivet, således at regulering og solvenskrav til firmapensionskasser løftes til samme niveau som gælder for forsikringselskaber omfattet af 3. Livsforsikringsdirektiv.

Dette må naturligvis ske under hensyntagen til systemerne i de forskellige medlemsstater og de omkostningsmæssige konsekvenser.

Under pkt. 3.4.3. om risiko for arbejdsgiverens konkurs spørges:

(11) Skal EU-lovgivningens beskyttelse i tilfælde af, at den arbejdsgiver, der finansierer pensionsordningen, går konkurs, forbedres, og hvordan?

I Danmark kan en lønmodtagers allerede opnåede pensionsrettigheder alene påvirkes af arbejdsgiverens konkurs i de tilfælde, hvor arbejdsgiveren ikke har indbetalt de skyldige pensionsbidrag.

Som nævnt tidligere er langt den største del af de danske arbejdsmarkedsordninger baseret på fuld funding og ekstern kapitaldækning af alle rettigheder. Der er således ikke med baggrund i de danske erfaringer et stort behov for at indføre yderligere beskyttelsesforanstaltninger sammenlignet med situationen i andre lande. Efter den danske regerings opfattelse er spørgsmålet om beskyttelsesforanstaltninger dog et spørgsmål, som det kan være relevant at drøfte nærmere på EU-niveau.

Under pkt. 3.4.4. om at fremme kvalificerede beslutninger spørges:

(12) Er der behov for at modernisere de nuværende minimumsbestemmelser om oplysningspligt for pensionsprodukter (f.eks. med hensyn til sammenlignelighed, standardisering og klarhed)?

Ønsket om at fremme kvalificerede beslutninger via øget gennemsigtighed for pensionsprodukter er åbenbart rigtigt og fornuftigt også set i lyset af den større udbredelse af bidragsfinansierede ordninger baseret på markedsrente. Det samme gælder det ønskelige i, at befolkningen får bedre viden og lettere adgang til viden om finansielle forhold.

I forhold til det konkrete spørgsmål om behov for modernisering af de nuværende minimumsbestemmelser om oplysningspligt, skal regeringen pege på vigtigheden af, at informationerne kan lagdeles og målrettes.

(13) Skal EU udforme en fælles strategi for standardoptioner ved valg af medlemskab og investeringer?

De nationale arbejdsmarkeder, pensionssystemer, sociale systemer mv. fungerer på meget forskellige måder på tværs af EU-landene. Hvad der kan være optimalt i sammenhæng med ét lands forhold er næppe optimalt i alle andre lande.

På den baggrund mener den danske regering ikke, at der på EU-niveau skal forsøges udformet en fælles strategi for standardoptioner ved valg af medlemskab og investeringer eller i øvrigt forsøges udformet en fælles strategi om, hvad der er optimalt på de enkelte nationale arbejdsmarkeder, de nationale pensionssystemer m.v.

Det er, efter dansk opfattelse, vigtigere, at de enkelte lande har en national strategi for at udvikle tilstrækkelige og bæredygtige pensionsordninger, end at samme strategi anvendes over hele unionen. Her kan EU bidrage ved inden for rammer af den åbne koordinationsmetode at tilskynde landene til at udvikle og følge en sådan national strategi.

Under pkt. 5 om bedre forvaltning af pensionspolitikken på EU-niveau spørges:

(14) Skal rammerne for politisk koordinering på EU-niveau styrkes? Hvis ja, hvilke elementer skal da styrkes med henblik på at forbedre udformningen og gennemførelsen af pensionspolitikken ved hjælp af en integreret strategi? Skal oprettelsen af en platform til integreret overvågning af alle aspekter af pensionspolitik indgå i den kommende strategi?

Set fra en dansk betragtning er der ikke umiddelbart behov for en øget politisk koordinering på EU-niveau.

EU kan bedst understøtte udviklingen af de nationale pensionssystemer gennem opbygningen af erfaringsbaseret viden, som gør det muligt at sammenligne landenes pensionssystemer, og drage nytte af hinandens erfaringer, dvs. via en fortsæt-

telse af det hidtidige samarbejde inden for rammerne af den udvidede koordinations metode.